

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/391/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

51/2014. (II. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2013. május 1-jén előterjesztett **panaszát** a 2014. február 26-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a B. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2013. május 1-jén a B. városi Rendőrkapitányságon személyesen terjesztette elő panaszát, amelyet a rendőrség 2013. május 22-én továbbított a Testület felé.

I.

1) A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy 2013. május 1-jén B. város belterületén, az A. úton a Sz. város áruházzal szemben úgy parkolt le a gépjárművével, hogy a jármű elfoglalta a járda szélességének 1/3 részét. A panaszos ismerőseivel két idős ember költöztetését végezte, amikor megállt mögöttük egy rendőrautó. A panaszos a rendőrökhöz lépett, akik közölték, hogy tiltott helyen parkol a panaszos a gépjárművével, és álljon le a járdáról. Ekkor csatlakozott hozzá a rendőr, a panaszos pedig közölte, hogy azonnal leáll, amire a rendőr gúnyosan, lekezelően és megalázóan megjegyezte, hogy már minek, már felvétel készült, majd gúnyosan közölte, hogy a 20.000 Ft-os bírság felét ő kapja meg. A panaszos szerint teljesen elfogadhatatlan az ilyen viselkedés a rendőrség részéről. Ekkor elkérte a nevüket és az azonosítószámukat. A panaszos megjelölte annak a rendőrnek az azonosító számát, aki ezeket a kijelentéseket tette, és aki egyébként a nevét sem mondta meg.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A másik rendőrrel nem volt gondja a panaszosnak. Megjegyezte továbbá a panaszos, hogy a Sz. városi Nyomozó Ügyészségen is feljelentést fog tenni.

Mindezek alapján kérte a testület vizsgálatát.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) R. L. r. alezredes, kapitányságvezető 2013. július 18-án kelt átiratában előadta, hogy a panaszt a megkeresésben megjelölt kérdések alapján megvizsgálta és az alábbiakat állapította meg. A vizsgált rendőri intézkedésre 2013. május 1-jén 10 órakor a B. város, A. út 20. szám előtt került sor, mivel ott egy Skoda Favorit és a hozzá kapcsolt pótkocsiból álló járműszerelvény szabálytalanul parkolt a járdán.

A szabálysértést a rendőrök a napi szolgálatellátásuk végrehajtása során észlelték, melyről az intézkedés során fényképfelvételt, valamint a körülmények ismeretében szabálysértési feljelentést készítettek. Mivel a rendőrök olyan tény, körülményt észleltek, mely miatt őket intézkedési kötelezettség terhelte, az általuk észlelt, a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 40.§ (8) bekezdés a) pontjába ütköző és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 224. § (1) bekezdésben minősülő „közúti közlekedés szabályainak kisebb fokú megsértése” szabálysértés elkövetése miatt kezdeményeztek rendőri intézkedést.

A kivizsgálás alapján megállapítható, hogy mivel az intézkedés közvetlen megkezdésének idején nem volt jelen a járműszerelvény tulajdonosa, így a rendőrök elsőként a „Tiltott helyen várakozik” tájékoztató kihelyezését hajtották végre. Ennek elkészítése közben a helyszín mellett lévő ingatlan udvaráról a rendőrökhöz lépett a személygépkocsi tulajdonosa, a panaszos, aki közölte a járőrökkel, hogy a járművet ő parkolta le, és az az ő tulajdonában van.

Ezt követően az intézkedést végrehajtó rendőr a napszaknak megfelelően köszönt, nyugodt és kultúrák hangnemben bemutatkozott, majd az intézkedés alá vont személlyel közölte az intézkedés okát és az elkövetett szabálysértés tényét. Felvilágosítást adott továbbá arról, hogy az elkövetett szabálysértés miatt – amennyiben annak tényét a helyszínen elismeri – lehetősége van 10.000 forint fix helyszíni bírság megfizetésére vagy arra, hogy szabálysértési feljelentés esetén a szabálysértési hatóság előtt tisztázza a körülményeket, amely végső soron 20.000 forint fix pénzbírságot szabhat ki.

A panaszos közölte, hogy nem hajlandó a helyszíni bírságot kifizetni, ezért inkább jelentsék fel. A feljelentéshez szükséges adatok feljegyzése érdekében az intézkedő rendőr elkérte az intézkedés alá vont személyazonosító okmányát, melyet azonnal átadott. Az adatok rögzítése során a panaszos arrogánsan közölte a rendőrökkel, hogy „ez a szolgálunk és védünk”, továbbá hogy miért ilyenekkel foglalkoznak, amikor a Sz. városi rendőrök nem foglalkoznak ilyen ügyekkel. Közölte továbbá, hogy a szabálysértés tényét nem ismeri el, mivel nem tiltja semmi a megállást, valamint az intézkedés miatt „a bíróságon találkozunk!” és a „én is feljelentem a Sz. városi Nyomozó Ügyészségen” mondatokat hangoztatta.

Az intézkedés során egy későbbi időpontban megjelent egy hölgy, aki a rendőrök feltételezése szerint az eljárás alá vont személy felesége volt. A hölgy minden előzmény nélkül arrogáns és erős hangnemben kérdőre vonta a rendőröket, hogy miért velük és miért nem a bűnözőkkel foglalkoznak. Az intézkedő rendőröktől kérte, hogy adják át részére a személyi igazolványukat, mert biztosan állrendőrök, továbbá az egyenruhájukat, a jelvényüket és a szolgálati gépkocsit is a piacon vették.

A rendőrök a hölgy kérésének eleget téve – bár vele szemben intézkedést nem kezdeményeztek – nyugodt és kulturált hangnemben, valamint megfelelő tiszteletet tanúsítva közölték nevüket és jelvéyszámukat. Az ismeretlen hölgy ekkor közölte az intézkedőkkel, hogy ebből biztosan részesedést kapnak, a fele bírság biztos a rendőröket illeti, ezért csinálják ezt velük.

A kivizsgálás során a r. alezredes meghallgatta B. B. r. törzsőrmestert, aki elmondta, hogy emlékezete szerint az intézkedés során a panaszos és vélt feleségén kívül más személy nem volt jelen. A helyszínen elmondták a panaszosnak, hogy szabálysértési eljárást fognak kezdeményezni vele szemben, amit tudomásul vett. Ezt megelőzően felhívta a panaszos figyelmét a helyszín bírság elfogadásának következményeire, valamint a további jogorvoslati lehetőségeire.

A r. alezredes szerint a kivizsgálás alapján megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök jogszerű és szakszerű intézkedést hajtottak végre, ezért az ellenük tett állampolgári panaszt és további eljárás folytatását indokolatlannak tartja.

A r. alezredes csatolta az eseményről készült 4 db rendőrségi fényképfelvételt, amin látható, hogy az utánfutós autó a járda közel felét elfoglalja és kb. 40-50 cm maradt üresen mellette a járdából.

2) A 2013. május 1-jén kelt szabálysértési feljelentés a kapitányságvezető átiratával azonos tartalommal írja le a rendőri intézkedés során történeteket.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát és XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panasz alapján először azt vizsgálta, hogy a szolgálati fellépés szabályainak a teljesül vizsgálta.

A panaszos sérelmezte, hogy a vele szemben intézkedő rendőr nem közölte a nevét, illetve az azonosító számát is csak a kérdésére mondta el.

A rendőri jelentés szerint a rendőrök a panaszos megjelentését követően az intézkedést végrehajtó rendőr a napszaknak megfelelően köszönt, nyugodt és kulturák hangnemben bemutatkozott, majd az intézkedés alá vont személlyel közölte az intézkedés okát és az elkövetett szabálysértés tényét. Felvilágosítást adott továbbá arról, hogy az elkövetett szabálysértés miatt – amennyiben annak tényét a helyszínen elismeri –lehetősége van 10.000 forint fix helyszíni bírság megfizetésére vagy arra, hogy szabálysértési feljelentés esetén a szabálysértési hatóság előtt tisztázza a körülményeket, amely végső soron 20.000 forint fix pénzbírságot szabhat ki. Az intézkedés során egy későbbi időpontban megjelent egy hölgy, aki a rendőrök feltételezése szerint az eljárás alá vont személy felesége volt. A hölgy minden előzmény nélkül arrogáns és erős hangnemben kérdőre vonta a rendőröket, hogy miért velük és miért nem a bűnözőkkel foglalkoznak. Az intézkedő rendőröktől kérte, hogy adják át részére a személyi igazolványukat, mert biztosan állrendőrök, továbbá az egyenruhájukat, a jelvényüket és a szolgálati gépkocsit is a piacon vették. A rendőrök a hölgy kérésének eleget téve – bár vele szemben intézkedést nem kezdeményeztek – nyugodt és kulturált hangnemben, valamint megfelelő tiszteletet tanúsítva közölték nevüket és jelvéyszámukat.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A jelen esetben a rendőr és a panaszos előadása között olyan fokú ellentmondás tapasztalható, amely további bizonyítékok hiányában nem oldható fel, így a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az intézkedő rendőr betartotta-e a szolgálati fellépés szabályait.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

b) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr megalázó, lekezelő módon, gúnyos hangnemben beszélt vele.

Ezzel szemben a rendőri jelentések azt tartalmazzák, hogy a panaszossal végig kulturált módon beszéltek, és állításuk szerint a panaszos és a később hozzá csatlakozó nő beszélt velük tiszteletlen módon.

A Testület a panasz ezen része kapcsán emlékeztet az Rtv. 2. §-ára. Eszerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, 2007. július 4-én Budapesten kelt közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a rendőrök által követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „[...] tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.” Az országos rendőrfőkapitány 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. sz. határozatában ezzel a megközelítéssel egyetértett, és azt is kimondta, hogy még az intézkedés alá vontak „provokatív, durva, sértő magatartása sem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A panaszosi és a rendőri előadás között ellentmondás tapasztalható, míg a panaszos előadása szerint az intézkedő rendőr beszélt vele arrogáns, lekezelő módon, addig a rendőri előadás szerint ezt a magatartást a panaszos valósította meg a rendőrök sérelmére. A Testület további bizonyítékok hiányában nem tudta feloldani ezen ellentmondást.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, így a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem volt megállapítható.

IV.

A rendőri és a panaszosi előadás közötti ellentmondás nem volt feloldható a panaszolt kérdések tekintetében, ezért a Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában és az Rtv. 20. §

(2) bekezdésében rögzített előírásokat. Így módon sem a panaszos emberi méltósághoz való jogának és a tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem volt megállapítható.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93 § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2014. február 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Független Rendészeti Painsztestület